

«Ιερή» συμφωνία Κράτους - Εκκλησίας

Εκτός Δημοσίου αλλά με επιδότηση ο μισθός των ιερέων - Σύσταση Ταμείου Εκκλησιαστικής Περιουσίας

Ως «ιστορικό βήμα επί ωφέλεια της Πολιτείας και της Εκκλησίας», χαρακτηρίσαν τη συμφωνία στην οποία συνκατέληξαν και αποσιώπησαν σε Κοινό Ανακοινωθέν, για τον εξορθολογισμό των σχέσεων Κράτους-Εκκλησίας, ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας και ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος, μετά την συνάντησή που είχαν χθες το απόγευμα στο Μέγαρο Μαξίμου.

ΣΤΕ: Με ΕΝΦΙΑ οι Ιερές Μονές

Και οι Ιερές Μονές, που δεν είναι λατρευτικοί θρησκευτικοί χώροι, υποχρεούνται να πληρώνουν κανονικά ΕΝΦΙΑ, σύμφωνα με απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Όπως έκριναν, ειδικότερα, οι σύμβουλοι Επικρατείας, όλα τα ακίνητα των Ιερών Μονών, τα οποία χρησιμοποιούνται εκτός των λατρευτικών θρησκευτικών και κοινωνικών σκοπών, ανεξάρτητα εάν αυτά ανήκουν στην Εκκλησία της Ελλάδος ή στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, υποχρεούνται να πληρώνουν Έντιμο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ).

Με τη σχετική απόφαση (2318/2108), που ελήφθη με ισχυρή πλειοψηφία, απορρίφθηκε αίτηση της Σταυροπηγιακής Μονής της Αγίας Αναστασίας Φαρμακαλίας Χαλκιδικής. Η τελευταία είχε κληθεί να καταβάλει για το 2014, ΕΝΦΙΑ ύψους 259.395 ευρώ και ζήτησε από την αρμόδια διευθύνση του υπουργείου Οικονομικών την αναδιορίση του ΕΝΦΙΑ για τα ακίνητά της, αλλά το υπουργείο δεν απάντησε και στη συνέχεια προσέφυγε στο ΣτΕ.

Όπως έκρινε η Ολομέλεια του ΣΤΕ, δεν παραβιάζεται η συνταγματική αρχή της ισότητας, ούτε η αναλογικότητα, καθώς και η αντίστοιχη διάταξη της ΕΣΔΑ. Επίσης, όπως αναφέρει, η επιβολή του ΕΝΦΙΑ δεν οδηγεί κατά τα δόγματα της κοινής πείρας στη δημιουργία υπέρμετρου βάρους κινουά να κλονιστεί την περιουσιακή κατάσταση της ή να εξοντωθεί την οικονομία της. Η αναγνώριση αυτής κωνομική έντα λόγω ιστορίας της Ιεραρχίας, το οποίο και επικαλείται για να αντικρούσει την κριτική που υφίστατο τόσο για τη μισθοδοσία του κλήρου από το Κράτος, όσο και για τη νομική εκκλησιαστικής περιουσίας μεγάλων αξίας.

Επίσης, οι δύο πλευρές συμφώνησαν και προκειμένου να παύσουν πολυετείς και διαπληρο δικοσμοί αγώνες - το σύνολο της αμφισβητούμενης εκκλησιαστικής περιουσίας να ενταχθεί σε ένα Ταμείο Αξιοποίησης Εκκλησιαστικής Περιουσίας, με αντιπροσωπευτικά των δύο μερών διοίκηση και ισουμερή συμμετοχή σε υποχρεώσεις και έσοδα.

«Έκτα την αίσθηση ότι σήμερα πράγματα γίνονται ένα ιστορικό βήμα. Όλα τα ιστορικά βήματα προς τα μπρος απαιτούν όραμα και διάθεση να καινούριοι ο ένας των άλλων», τόνισε ο πρωθυ-

Συνταγματική αναθεώρηση
Στη συνάντησή συζητήθηκαν επίσης οι κυβερνητικές προτά-

Ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας και ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος χθες στο Μέγαρο Μαξίμου.

σεις για την Αναθεώρηση του Συνταγματικού Μεταρρυθμιστή, καθώς η Ιεραρχία εξέφρασε την ενόχλησή της από τις απόψεις περί «θρησκευτικής ουδετερότητας» που εκφράστηκαν από τον πρωθυπουργό, πριν από λίγες ημέρες.

Ο κ. Τσίπρας διαβεβαίωσε τον Αρχιεπίσκοπο ότι η επικείμενη Συνταγματική Μεταρρύθμιση και ειδικότερα οι αλλαγές που αφορούν ο νόμος 3, έχουν ως στόχο να αναβαθμίσουν το διακριτό ρόλο της Εκκλησίας, ενισχύοντας την αυτονομία της, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη σημαντική προκράση της στη γέννηση και διαμόρφωση της ταυτότητας του ελληνικού κράτους.

Υποστήριξε δε πως η διακριτική αρχή της θρησκευτικής ουδετερότητας του Ελληνικού Κράτους διασφαλίζει αφενός μεν τους δικαιωστές ρόλους μειζή Πολιτείας και Εκκλησίας, αφετέρου δε, εγγυάται τη μεταίτη συ συνεργασία και θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

«Και προφανώς, αυτή η αρχή δεν έρχεται σε καμία αντίθεση με τις μακραίωνες παραδόσεις του λαού μας και ούτε βέβαια έχουν και καμία βάση ασέβεια, κομμοκρατικά θα έλεγα, έχουν ορισμένα ψευδώς και οικαιήως διαδόσεις τελευταίες ημέρες περί επικείμενης δήθεν αποκαθίστασης των ιστορικών συμβόλων, του Σικαρού από την ελληνική ομπρέλα και από τα εθνικά μας σύμβολα», σημείωσε ο πρωθυπουργός.

«Ο διαλόγός μας με την Εκκλησία της Ελλάδος ήταν και είναι πάντα ειλικρινής και θα είναι διαρκής», κατέληξε ο κ. Τσίπρας και διαβεβαίωσε: «Ακούμε τις απόψεις και τις επιφυλάξεις της Εκκλησίας και όπως και το σύνοδο των κομμάρτων και των εκπροσώπων του λαού μας στην Εθνική Αντιστάση, όλοι μα-

ζί θα λάβουμε υπόψη τις σκέψεις και τις προτάσεις που θα κατατεθούν κατά τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής διαδικασίας και του διαλόγου που το ίδιο το Σύνταγμα προβλέπει για τη διαδικασία της Αναθεώρησής του».

Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος δήλωσε απολύτως ικανοποιημένος από τη συμφωνία του με τον πρωθυπουργό, τον αμείων και ευχαριστούσε για τις πρωτοβουλίες και τις θέσεις του.

«Ως ευχαριστούμε, διότι είστε απτελεστής σ' αυτή την κοπιώδη στήριξη, σ' αυτό το μεγάλο γεγονός που η Εκκλησία θα αισθάνεται ότι γίνεται πιο πλήρως, δεν πω ενδιαφέρεται αυτό, αλλά ότι γίνεται πιο λειτουργικά στην πραγματικότητα των οραμάτων που έχει», τόνισε ο κ. Ιερώνυμος και συμπλήρωσε: «Βρίσκω και αναισιωκία ότι ερωτηματικά μου και θέλω να σας ευχαριστώ και ο ου συγκαταμενόμε για το οποίο αυτός ο συναντητικαί θα μας συνεχώς συνεργάτες. Πιστεύω ότι όλοι κινήσαμε από αυτό που εκπέμπουμε και αυτή η συμπαράσταση επέμπει την πρόθεσή μας να πάμε ένα βήμα πιο μπροστά σεβόμενοι ο ένας τον άλλον».

Ο Αρχιεπίσκοπος επισήμανε ότι Εκκλησία και Πολιτεία «θα διαχωριστούν σε ένα πνεύμα αυτοσεβασίας και συνεργασίας. Να γίνει η Εκκλησία περισσότερο διαφανής, περισσότερο ανοιχτός, περισσότερο υλοποιήσιμος».

Το κοινό ανακοινωθέν
Μετά από έναν πολυετή, αναλυτικό και ειλικρινή διάλογο μεταξύ Πολιτείας και Εκκλησίας, διάλογο ο οποίος διεξήχθη σε κλίμα κατανόησης και σεβασμού, έχουμε σήμερα τη δυνατότητα να προχωρήσουμε σε συναινετικές και αμοιβαία αμοιβαίες και ειπωρετικές πρωτοβουλίες που αφορούν

τον εξορθολογισμό των σχέσεών μας.

Στόχος μας είναι να θέσουμε το πλαίσιο διεύθυνσης και επίλυσης ιστορικών εικρασιών, αλλά και να ενισχύσουμε την αυτονομία της Ελληνικής Εκκλησίας έναντι του Ελληνικού Κράτους, αναγνωρίζοντας την προσφορά και τον ιστορικό της ρόλο στη γέννηση και στη διαμόρφωση της ταυτότητάς του.

Για τον λόγο αυτό, εκφράζουμε σήμερα την πρόθεσή μας να καταλήθουμε σε μια ιστορική Συμφωνία μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας που θα πάρει τη μορφή νομοθετικής ρύθμισης και πιο συγκεκριμένα προτείνουμε τα εξής:

1. Το Ελληνικό Δημόσιο αναγνωρίζει ότι μέχρι το 1939, όπου εκδόθηκε ο αναγκαστικός νόμος 1731/1939, ανέκτισσε εκκλησιαστική περιουσία έναντι σταθλάγγρατος που υπολείπεται της αξίας της.
2. Το Ελληνικό Δημόσιο αναγνωρίζει ότι ανέλαβε τη μισθοδοσία του κλήρου, ως με ευρεία έννοια αντάλλαγμα για την εκκλησιαστική περιουσία που απέκτησε.
3. Το Ελληνικό Δημόσιο και η Εκκλησία αναγνωρίζουν ότι οι κληρικοί δεν θα νοούνται στο εξής ως δημόσιοι υπάλληλοι και ως εκ τούτου διαγράφονται από την Ένταξη Αρχών Παιρωμόν.
4. Το Ελληνικό Δημόσιο δεσμεύεται ότι θα καταβάλει επιπλέον κόστος μισθοδοσίας των ενεργών ιερέων, το οποίο θα αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις μισθολογικές μεταβολές του Ελληνικού Δημοσίου.
5. Η Εκκλησία αναγνωρίζει ότι μετά τη Συμφωνία αυτή παραιτείται έναντι κάθε άλλης αξιώσεως για την εν λόγω εκκλησιαστική πε-

ριουσία.
6. Η επίσημη επιδότηση θα καινοβάλλεται σε ειδικό κεφάλαιο της Εκκλησίας και προορίζεται αποκλειστικά για τη μισθοδοσία των κληρικών, με αποκλειστική επιθύση της Εκκλησίας της Ελλάδος και σχετική εποπτεία των αρμόδιων ελεγκτικών κρατικών αρχών.

7. Με τη Συμφωνία διασφαλίζεται ο σημερινός αριθμός των οργανικών θέσεων κληρικών της Εκκλησίας της Ελλάδος, καθώς και ο σημερινός αριθμός των λυτικών υπαλλήλων της Εκκλησίας της Ελλάδος.

8. Πιθανή επιλογή της Εκκλησίας της Ελλάδος για αύξηση του αριθμού των κληρικών δεν δημιουργεί απαίτηση αύξησης του ποσού της επίσης επιδότησης.
9. Το Ελληνικό Δημόσιο και η Εκκλησία της Ελλάδος αποφασίζουν τη δημιουργία Ταμείου Αξιοποίησης Εκκλησιαστικής Περιουσίας.

10. Το Ταμείο αυτό θα διοικείται από πενταμελές διοικητικό συμβούλιο. Δύο μέλη του Ταμείου θα διορίζονται από την Εκκλησία της Ελλάδος, δύο μέλη θα διορίζονται από την Ελληνική Κυβέρνηση, ενώ ένα μέλος θα διορίζεται από τον λαό.

11. Το Ταμείο Αξιοποίησης Εκκλησιαστικής Περιουσίας θα αναλάβει τη διαχείριση και αξιοποίηση των από το 1952 και μέχρι σήμερα ήδη αμφισβητούμενων μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Εκκλησίας της Ελλάδος περιουσιών, αλλά και κάθε περιουσιακού στοιχείου της Εκκλησίας που εθελοντικά ή ίδια θα θέλουν να μεταφερθούν στο εν λόγω Ταμείο προς αξιοποίηση.

12. Τα έσοδα και οι υποχρεώσεις του ΤΑΠΗ επιμερίζονται κατά ίσο μέρος στο Ελληνικό Δημόσιο και την Εκκλησία της Ελλάδος.
13. Τα ανάλογα ισχύουν και για τις περιουσίες των επιμερών Μητροπόλεων, ήτοι των αμφισβητούμενων περιουσιών, αλλά και όσων οι Μητροπόλεις εθελοντικά παραχωρήσουν στο ΤΑΠΗ.

14. Η ήδη συσταθείσα με τον Ν.4182/2013 Εταιρεία Αξιοποίησης Ακίνητης Εκκλησιαστικής Περιουσίας μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών εντάσσεται επίσης στο ΤΑΠΗ και διοικείται με τον ίδιο τρόπο με τις Μητροπόλεις εθελοντικά παραχωρήσουν στο ΤΑΠΗ.

15. Οι παραπάνω δεσμεύσεις των δύο μερών θα ισχύουν υπό την προϋπόθεση επίσημης της Συμφωνίας στο σύνολό της.